

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ВИКОРИСТАННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Вінницький національний технічний університет

Анотація. В тезах розглядаються важливість нематеріальних активів для підприємств у сучасному бізнесі та їхня роль у забезпеченні конкурентоспроможності та прибутковості. Аналізується значення управління нематеріальними активами та ключові аспекти підвищення ефективності використання нематеріальних активів.

Ключові слова: нематеріальні активи, конкурентоспроможність, прибутковість, ідентифікація активів, аспекти, управління.

Abstract. Abstract. The theses examine the importance of intangible assets for daily business enterprises and their role in ensuring competitiveness and profitability. The importance of intangible asset management and key aspects of improving the efficiency of intangible assets are analyzed.

Keywords: intangible assets, competitiveness, profitability, asset identification, aspects, management.

Вступ

Управління системою підвищення ефективності використання нематеріальних активів підприємства є важливим аспектом стратегічного управління, оскільки нематеріальні активи, такі як бренди, патенти, інтелектуальна власність, знання та технології, можуть мати значний вплив на конкурентоспроможність та прибутковість підприємства [1,2]. Також, нематеріальні активи можуть бути ключовим ресурсом для підприємства в умовах сучасного бізнесу, оскільки вони можуть створювати конкурентні переваги, привертати клієнтів, підвищувати вартість компанії та забезпечувати довгостроковий успіх.

Результати дослідження

Нематеріальні активи підприємства - це активи, які не мають фізичної форми, але мають велике значення для діяльності та успіху підприємства [3]. Нематеріальні активи, які включають у себе бренди, інтелектуальну власність, знання та інші нематеріальні ресурси, стають все більш важливими для сучасних підприємств. Управління цими активами вимагає системного підходу та ефективних стратегій для максимізації їхньої вартості та впливу на діяльність підприємства.

Інтелектуальна власність становить основну складову нематеріальних активів і представляє собою результат творчості та інтелектуальної праці людини. Вона є нематеріальною сутністю, яку можна купувати, продавати, орендувати, застраховувати або використовувати як заставу. Незважаючи на всі ці характеристики, економічна вартість інтелектуальної власності, як правило, не відображається у фінансовій звітності підприємства.

У сучасній ринковій економіці важливою стає здатність підприємства отримувати конкурентні переваги та ефективно їх використовувати. Створення конкурентоздатної продукції на ринку можливе завдяки впровадженню в неї новаторських винаходів, технічних знань (ноу-хау), а також промислових зразків, які відповідають світовим стандартам та мають високі функціональні властивості [2].

Унікальністю ситуації з нематеріальними активами в Україні є їхнє тривале ігнорування, а об'єкти інтелектуальної власності залишалися недооціненими. На сьогоднішній день оцінка нематеріальних активів та об'єктів інтелектуальної власності не є основною, і підприємства переважно включають їх у додаток до фінансового звіту відповідної форми, яка вказує на кількість та строк користування патентами та ліцензіями. Проте з кожним роком зростає зацікавленість власників та акціонерів у реальній ринковій вартості таких активів, які безпосередньо впливають на підвищення капіталізації підприємств.

Насьогодні нематеріальні активи підприємств є джерелом не лише додаткового прибутку, але й засобом підвищення конкурентоспроможності їх продукції. Володіння та ефективне використання цих

активів приносить підприємству значні переваги, такі як збільшення його вартості, привабливість для інновацій, а також захист прав. Вплив використання нематеріальних активів відображається у загальних результатах господарської діяльності, таких як зниження витрат на виробництво, зростання обсягів продажу, збільшення прибутку, підвищення платоспроможності та стійкості підприємства, а також у зміцненні його ринкової позиції. Ефективне управління цими активами дозволяє керівництву підприємства зосередитися на їхній ролі у підвищенні конкурентоспроможності продукції, що відображається у збільшенні вартості підприємства як на ринку, так і в балансі. У цьому контексті важливим є дослідження сучасних інструментів управління нематеріальними активами.

Ключові аспекти управління системою підвищення ефективності використання нематеріальних активів підприємства представлені на рис. 1.

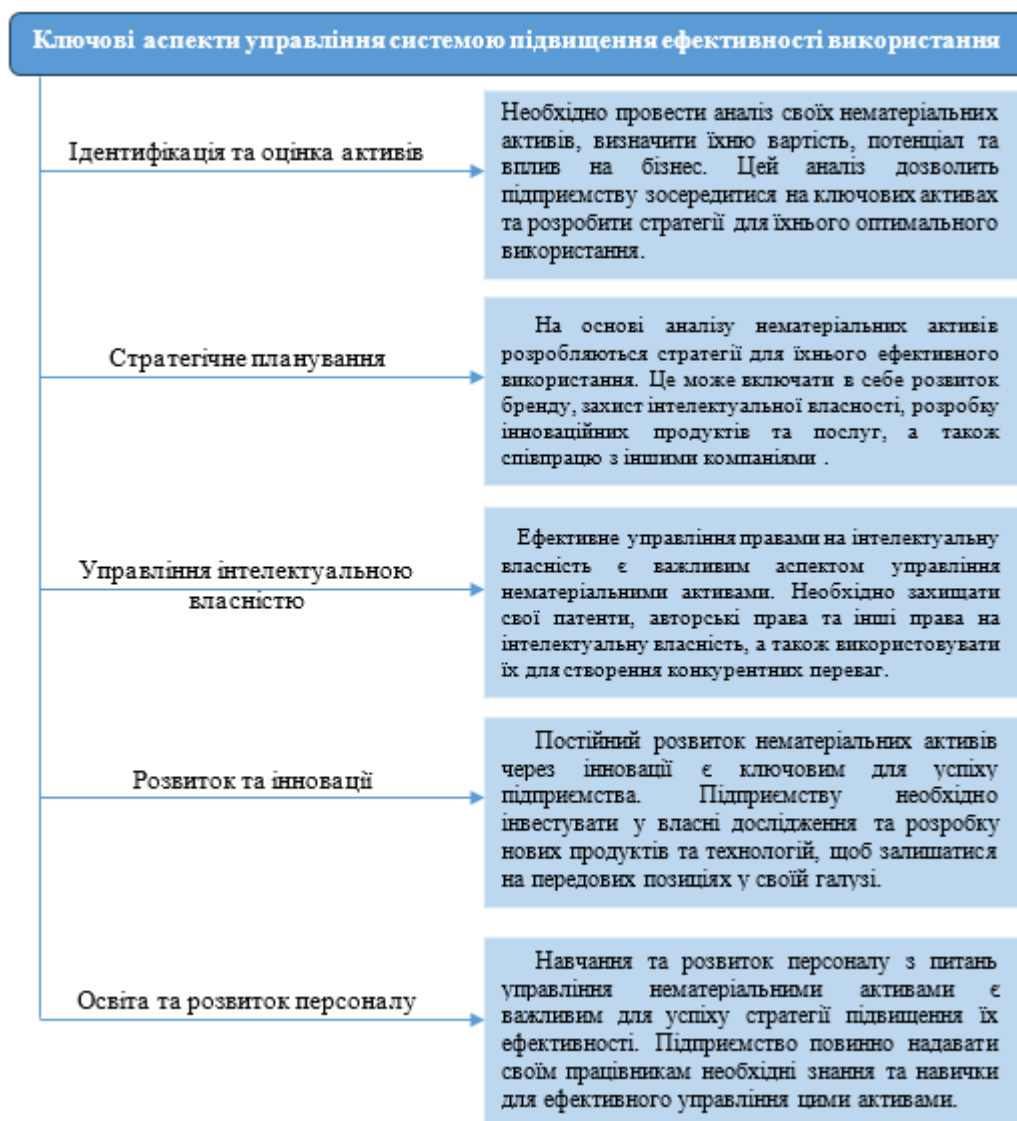

Рис. 1. Ключові аспекти підвищення ефективності використання нематеріальних активів

Підвищення ефективності використання нематеріальних активів є важливим завданням для будь-якого підприємства. Шлях до успіху полягає в розробці стратегій, ефективному управлінні та постійному розвитку цих активів. Підприємство, яке має ефективну систему управління нематеріальними активами, може отримати значну конкурентну перевагу та забезпечити стійкий розвиток у сучасному бізнес-середовищі.

Стабільне функціонування підприємства залежить від узгодженої діяльності всіх його відділів, що базується на системі економічного управління активами та зобов'язаннями. Нематеріальні активи є важливою складовою цієї системи, а їх управління передбачає ухвалення рішень зі створення та використання з метою максимізації прибутку. Стратегія управління підприємством через

нематеріальні активи спрямована на збільшення обсягів продажу продукції та розширення ринків збуту.

Висновки

Отже, управління нематеріальними активами в сучасних умовах бізнесу є складним процесом, оскільки потребує структурування за різними критеріями та розробки стратегій використання. Важливим елементом управління є застосування інформаційних технологій, які дозволяють оперативно обробляти інформацію, зберігати великі обсяги даних та передавати її у мінімальні терміни. Нематеріальні активи включають права користування природними ресурсами, права на майно, комерційні позначення, права на об'єкти промислової власності, а також авторське право та суміжні права. Наявність нематеріальних ресурсів впливає як на фінансові результати підприємства, так і на його ринкову цінність. Це підкреслює важливість удосконалення обліку та управління такими ресурсами. Вдосконалення системи обліку нематеріальних ресурсів за допомогою системи слабких сигналів може стати основою для забезпечення управлінського персоналу необхідною інформацією для ефективного прийняття рішень. Також, спостерігається зростання чисельності нематеріальних активів в організаціях, а їх значення стає все більш суттєвим. Ці активи стали основою для розвитку маркетингової стратегії, сприяючи вдосконаленню наявних технічних, управлінських та інформаційних засобів. Значна увага до нематеріальних активів пояснюється їхньою важливістю у вирішенні проблем управління господарською діяльністю організації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Нікіфорова Л.О., Поляруш О.В. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах євроінтеграції. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Молодь в науці: дослідження, проблеми, перспективи (МН-2020)» Вінниця: ВНТУ. 2020. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/mn/mn2020>
2. Воронко О. С. Management of intangible assets in the system of innovative development of the enterprise. Scientific Notes of Lviv University of Business and Law. 2023. (39), 404-410. URL: <https://nzlubp.org.ua/index.php/journal/article/view/1070>
3. Вінніков Я., Астаф'єва К. Ефективність використання необоротних активів: проблеми та інновації. Collection of Scientific Papers «ΛΟΓΟΣ», (August 18, 2023; Cambridge, UK), 21–22. URL: <https://doi.org/10.36074/logos-18.08.2023.03>

***Нікіфорова Лілія Олександрівна** – кандидат економічних наук, доцент кафедри економіка підприємства та виробничого менеджменту Вінницького національного технічного університету, м. Вінниця, e-mail: nikiforova@vntu.edu.ua*

***Коденчук Анастасія Олексіївна** – студентка групи МВКД-20Б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: nastia00587@gmail.com.*

***Liliya Nikiforova** - Ph.D., Associate Professor of the Department of Enterprise Economics and Production Management at Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: nikiforova@vntu.edu.ua*

***Anastasiia Kodenchuk**. — student of the MPCA-20b group, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: nastia00587@gmail.com.*